

Årsrapport 2018 fra programsensor

Masteruddannelsen i Medier og kommunikasjon

Udarbejdet af Kim Schrøder, Roskilde Universitet, Danmark

Den 7. september 2019

Universitetet i Bergen

Det samfundsvidenskabelige fakultet

Institut for Informasjons- og Medievitenskap

Programrådet for medier og kommunikasjon

Indledning

Denne rapport er min første årsrapport, efter at jeg tiltrådte som programsensor i 2018. Når Årsrapporten for 2018 først færdiggøres i sommeren 2019, skyldes det, at programrådsledelsen har ønsket, at rapporten skulle omhandle den omlagte masteruddannelse i medievidenskab, som havde sit første studenteroptag i efteråret 2018. Rapporten vurderer således erfaringerne med første gennemløb af masteruddannelsens kursusdel i efteråret 2018 og foråret 2019.

Årsrapporten er udarbejdet ifølge de bestemmelser og retningslinjer, der fremgår af "Programsensormappe for Det samfunnsvitenskapelige fakultet" og "Veiledende mal for programsensorrapport", men følger ikke den struktur, der foreslås i disse dokumenter. Jeg har endvidere haft adgang til "Produktionsresultater Infomedia 2018) og ansøgningstal for optaget i 2019.

Jeg har også ladet mig inspirere af den sammenfattende rapport for årene 2014-2017, som er udarbejdet af den tidligere programsensor Bengt Johansson, der i øvrigt startede sin anden periode som programsensor i 2014 med at vurdere den daværende masteruddannelse. Han påpegede blandt andet, at den daværende masteruddannelses profil kunne trænge til en tydeligere profil, at forbindelsen mellem forskning og uddannelse burde styrkes, og at der kunne sættes mere fokus på uddannelsens relation til kandidaternes arbejdsmarked. Disse aspekter er alle nogen, der er blevet taget hånd om ved omlægningen af masteruddannelsen i 2018.

Baggrunden for vurderingen af Masteruddannelsen i Medier og Kommunikasjon

Den masteruddannelse, der optog studerende til studiestart i efteråret 2018, var undergået en kraftig revision, efter grundige drøftelser i den medievidenskabelige stab i årene forud (*Notat om studieplanendringer i medievitenskap høsten 2017*, v/ daværende programrådsleder Brita Ytre-Arne). Ændringerne omfattede ikke mindst en række strukturelle tiltag i uddannelsens opbygning, drevet af ønsket om at knytte undervisningen tættere til forskningen og at styrke praksis i uddannelsen.

Der skete en omfattende omkalfatring af masteruddannelsens kursusportefølje, med slankning og nedlæggelse af en række oversigtskurser inden for traditionelle fagfelter (medieøkonomi, filmteori, børn og medier, demokratisk kultur, osv.). Der blev således opstillet en række klare mål- og indholdsbeskrivelser af uddannelsen generelt såvel som for det nytænkte kursusudbud, ligesom det slankede kursusudbud fremover skulle sikre større forudsigelighed for de studerende med hensyn til, hvilke kurser, der udbydes, i et fast årshjul.

Dette årshjul strukturerer masteruddannelsens første år således, at høstsemestrets kurser fast varetages af tre af miljøets tematiske forskningsgrupper, mens vårsemestrets tematiske kurser udbydes af forskere tilknyttet aktuelt igangværende større forskningsprojekter, hvad der sikrer variation og fleksibilitet over tid. Der ud over byder vårsemestret på et (valgfrit) erhvervsrettet kursus i arbejdslivspraksis og et obligatorisk kursus i projektudvikling, der peger frem mod arbejdet med masterafhandlingen.

Kursusstruktur på masteruddannelsens første år

(Kilde: *Pjecen Masterprogram i medier og kommunikasjon*, 2019)

FØRSTE SEMESTER (HØST)	ANDRE SEMESTER (VÅR)
Studentene velger to emner.	Studentene velger to af de tre valgfrie emner
Mevi 302 Avansert mediebruksanalyse, 15 sp	Mevi 340 Prosjektutvikling, 10 sp, obligatorisk emne
Mevi 303 Medieestetikk, 15 sp	Mevi 310-3 Forskningserfaring og metode, 10 sp Mevi 310-4 Forskningserfaring og metode, 10 sp
Mevi 304 Strategisk kommunikasjon, 15 sp	Mevi 390 Arbeidslivspraksis for mediestudenter, 10 sp

Rammerne for min udarbejdelse af Årsrapporten for 2018

Krumtappen for udarbejdelsen af årsrapporten var mit 3-dages besøg i Bergen 3.-5. juni. Forud for besøget havde jeg mulighed for at gøre mig bekendt med rammerne for funktionen som programsensor, de overordnede rammer for nytænkningen af masteruddannelsen i medievidenskab, og et fyldigt materiale omhandlende kursernes indhold og sensorvejledning, samt faglærernes selvevaluering af de kurser, de havde gennemført.

Under besøget, der var særdeles velplanlagt af programansvarlig Karl Atle Knapskog, havde jeg lejlighed til på møder at drøfte erfaringerne med uddannelsen med alle relevante parter:

- Programrådet (som start og som afslutningen på besøget)
- De emneansvarlige for høstens kurser
- De emneansvarlige for vårens kurser
- Forskningsleder Jens Kjeldsen
- De masterstuderende (8 deltagere)

Alt i alt havde jeg derfor et godt grundlag for at danne mig et solidt og levende indtryk af erfaringerne med den nye masteruddannelse, og ikke mindst de overvejelser som programråd, undervisere og studerende allerede havde gjort sig om mulige forbedringer, der kunne styrke opnåelsen af hensigterne med uddannelsesomlægningen.

Det er på den baggrund naturligt for mig at sige, at min vurdering af masteruddannelsen har været et udpræget dialogisk projekt, hvor der i miljøet har været stor vilje til at forklare detaljer i uddannelsens vision og praksis, og stor lydhørhed over for de emner, jeg bragte på bane. De betragtninger, der fremføres i denne rapport, har således for størstedelens vedkommende allerede været diskuteret med parterne.

Jeg opfatter mig selv som en udefra kommende katalysator for nødvendige og frugtbare refleksioner, som er opstået i dialogen mellem mig og de repræsentanter for uddannelsen, som jeg har talt med. Programsensorfunktionen kan i sådanne tilfælde ses som en anledning til at sikre, at man i miljøet selv løbende evaluerer og forbedrer uddannelsen.

Vurdering af masteruddannelsen i medier og kommunikasjon 2019

Det er min klare opfattelse, at masteruddannelsen med den nuværende indretning sikrer, at kandidaterne opnår et højt niveau af medievidenskabelig viden, kompetencer og færdigheder, der teoretisk, metodisk og analytisk kan måle sig med tilsvarende uddannelser i Norge, Norden og internationalt.

Al undervisning på uddannelsen varetages eller følges tæt af erfarne forskere i medievidenskab, der tilhører et internationalt anerkendt forskningsmiljø, der er førende på en række medievidenskabelige felter. Deres videnskabelige tyngde er garanten for uddannelsens pensummæssige kvalitet. Desuden er det et fast indslag på flere kurser, at internationalt anerkendte forskere og repræsentanter for medie- og kommunikationsbranchen bringer inspiration til kursusindholdet.

Uddannelsen fremstår således som en imponerende allround-indføring i medievidenskabelige teorier og metoder og emneområder.

Uddannelsen har oprettet rammer for selvevaluering, der sikrer, at de studerendes feedback indgår i den fagligt-indholdsmæssige og pædagogisk-didaktiske udvikling af uddannelsen som helhed, såvel som af de enkelte komponenter. Faglærernes vurderinger af forløbet af deres kurser er selvkritiske og ærlige, og baserer sig som hovedregel både på løbende feedback fra de studerende og på studenterevalueringer ved kursets afslutning. Jeg bemærkede endvidere, at programansvarlig Karl Atle Knapskog ville tage en feedbacksamtale med samtlige der færdiggør 1. år for at høre om deres oplevelse af den samlede uddannelses første år.

De fagligt ansvarlige er med nytænkningen lykkedes med at gøre uddannelsen mere forskningsorienteret, både ved at lade faste forskningsgrupper have ansvaret for høstsemestrets kurser, og ved at lade to af vårsemestrets kurser handle direkte om igangværende, helt aktuelle forskningsprojekter, hvor de studerende får mulighed for at være forskerlærlinge.

Det er endvidere lykkedes at gøre den medievidenskabelige uddannelse mere kommunikations- eller formidlingsorienteret. Det indgår nu på en naturlig måde i de fleste kurser, at studenterne skal lære at formidle deres faglige indsigt til målgrupper uden for universitetet. Jeg får dog indtryk af, at der skal arbejdes med at gøre formidlingsdimensionen mere varieret, så de studerende ikke kommer til at lide af 'kronik-fatigue'... Det udviklingsarbejde, der allerede foregår med andre former for formidling i form af andre skriftlige genrer og mundtlige, dialogbaserede præsentationsformer, rollespil, osv. bør styrkes.

Det er desuden klart at kurset i Arbejdslivspraksis har skabt en tydeligere orientering imod erhvervsfunktioner og har udbredt kendskabet til de kompetencer, som de uddannede kandidater har erhvervet gennem uddannelsen.

De studerende gav på mødet udtryk for, at de især i starten af semestrene har oplevet uddannelsen som lidt 'kaotisk'. Studieledelsen skal selvfølgelig være opmærksom på denne oplevelse, om end den kan være et resultat af, at 2018-2019 har været første gennemløb af den omlagte uddannelse, med deraf følgende usikre skridt. Nogle studerende, der ikke havde forudsætninger fra en medievidenskabelig bacheloruddannelse giver udtryk for, at de i starten have en meget stejl læringskurve ("alt var nyt", "men det gik fint"). Jeg ved fra mit eget uddannelsessted, at man som uddannelsesleder altid skal være opmærksom på de differentierede forudsætninger, som de studerende møder op med, især forskellen på de (ofte mange) studerende fra 'egen bacheloruddannelse' og de (få) 'fremmede' med andre uddannelsesbaggrunde

Opmærksomhedspunkter

- Uddannelsen har haft et problem med dalende studentertal, i 2018-årgangen et optag på ca. 15 studerende. Ud over at det ressourcemæssigt kan være negativt, så er det også et pædagogisk problem, hvis kursusholdene – fx som følge af at de studerende spredes på valgholdene - bliver for små, hvad de har været i nogle tilfælde (fx kurset i Visuelle Overvågningsteknologier med til slut kun 5 deltagere), med deraf følgende sårbarhed over for frafald, fravær, osv. Studerende lærer mere – af hinanden - på hold, der ligger over en vis kritisk masse. Men jeg forstår, at søgningen til programmet er på vej op igen, med et optag på 30 studerende i 2019.
- Hvad angår rekrutteringen af nye studerende, så foregår denne proces formentlig i høj grad på nettet. Det er vigtigt, at præsentationen af uddannelsen her gøres indbydende og spændende. Så længe uddannelsen også anvender trykte brochurer til rekruttering, bør disse gøres mere informative og appetitvækkende med hensyn til uddannelsens spændende indhold, i stedet for at bruge den sparsomme plads til at fortælle om 'Masteravtale' og 'Lesesalsplads'. De overvejende praktiske informationer, der nu står i brochurerne, egner sig formentlig bedre til at forefindes på nettet.
- Det virker som om programmet har et strukturelt problem i overgangen mellem 2. og 3. semester: Det er godt, at de studerende tidligt bliver sporet ind på emnet for deres afhandling, men timingen af kurset i Projektudvikling ser ud til at blokere for en af hensigterne med at tilbyde kurser inden for instituttets igangværende store forskningsprojekter: Studenterne skal, så vidt jeg har forstået, have afklaret emnet for deres afhandling så tidligt (i februar), at mødet med et af disse forskningsprojekter endnu ikke har kunnet fungere øjenåbnende for dem. "Toget er kørt", siger de.
- Det virker også, som om der måske et strukturelt problem indbygget i kurset i arbejdslivspraksis i vårsemestret: i de 6 uger, hvor studenterne er intensivt engageret i praktikken (6 uger á 3 dage), har det vist sig vanskeligt for dem at arbejde kontinuerligt med de øvrige kurser ("vanskeligt at nå at læse pensum"). De studerende fremførte, at arbejdsindsatsen i Arbejdslivkurset er meget stor og studiepointmæssigt snarere burde tælle 15 studiepoints.
- Internationalisering af uddannelsen i form af studentermobilitet er for mig at se et svagt punkt. Det er klart, at det er vanskeligt at indpasse et udlandsophold i det komprimerede studieprogram på 1. år. Men måske kunne man gøre det muligt under én eller anden form at gøre mobilitet mulig i løbet af det efter mine danske begreber meget lange masterafhandlingsforløb? Det kunne være inspirerende for studerende, der fordyber sig i masterafhandlingens forskningsemne, at opholde sig et antal måneder ved et udenlandsk universitet, der har ekspertise på feltet. Og det ville være en yderligere kvalifikation i forhold til fremtidig karrieremuligheder.
- På det studieadministrative felt kan det være nyttigt at sætte fokus på, hvordan Mitt UiB fungerer som informations- og kommunikationssystem med studenterne. I

kursusundervisernes evalueringer er der delta meninger om, hvorvidt det fungerer hensigtsmæssigt, og hvad det overhovedet egner sig til i forhold til læringsprocesserne.

- Nogle undervisere var inde på, at de studerendes forudsætninger inden for traditionel humanistisk tekstanalyse er blevet forringet i de senere år. Hvis det er korrekt, bør man søge at kompensere for det inden for programmets rammer.
- I forbindelse med de forskningsprojektbaserede kurser Mevi 310 kan man spørge, om det er ønskværdigt, at de kun udbydes én gang. Man kunne eventuelt gentage dem i hvert fald én gang - for at udnytte den indsats, undviserne har lavet i at operationalisere forskningsprojektet til undervisningsforløb? Dette hensyn skal naturligvis vejes op imod det ønskværdige i at gøre dette uddannelseselement varieret.
- Kurset i Arbejdslivspraksis: De studerende giver udtryk for, at uddannelsen bør sørge for bedre information til bedrifterne på forhånd, så de ved, hvilke faglige kompetencer og færdigheder de studerende har.

De fleste af de nævnte punkter, ikke mindst de mere strukturelt orienterede, blev allerede fremlagt og drøftet i forbindelse med mit besøg i Bergen i juni, og har således kunnet indgå i planlægningen af indeværende år.

Roskilde den 7. september 2019

Kim Schrøder

Programsensor